

Nepotpisani se dopis ne tiskaju.
Preplaćana se plama, oglasi, itd.
Poštovanje se običnom čestitkom ili po
dodjelom. Ista tako je sa prilozom.
Novac se salje poštarskim, na
postačem ("čestno" postale) na
administraciju "Naše Sloga". Ime
primanje i najbliži pošta valja:
"Naše Sloga".
Takve oznake.

Kama hat nadjeđe na vremenu,
zaka te javi odgovarajuće otvorenje
svih plama, za koja se ne plaća
poštarsko, što se izvana naplaćuje
"Naše Sloga".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom ratim male stvari, a noslogi svu pekvaru. Nar. peri.

Poziv na preplatu.

Pošto se primice god. 1896. sve
temu koncu, učinimo se ovim našim
starim preplatnikom, da izvole na
vrireme obnoviti svoju preplatu na naš
list za godinu 1897.

Novom godinom stupiti će naš
list a XXVII. teđaj svoga obstanka.
Za dugih 26. godina imao je svaku
jakob, nopravljka sa pojedincima, sa
oblastima i mogućnicima, al se nije
hvalio Bogu nikada pred nikim ponizio
na uštrbu narodne časti i svoga pro-
grama. Nije se upilito u zamašnu
svjetska pitanja, jer mu to nije zadaća,
niti je ulazio u malenosine razmireće
kojima je povod sebišnjačtvo ili koja
druga ljudska strast.

Znajući za koga bijaše ustrojen i
radi koga izlazi, nastojao je vazda,
da se ne zaleti previsoko niti da pade
premiko. U koliko je u tom uspio,
nije na nas, da sadimo, već na ob-
činstvu, posebno na našem čitateljstvu.

Izdavanje pučkoga lista kod nas
je vrlo mučno, ako se neima dostatne
moralne i materijalne podpore. Prve
nam prijatelji, istomišljenici i naši či-
tatelji nikada ne uzkratili, ali sa dru-
gom nije žalbože tako. List, koji ne
ima stalnih i redovito plaćajućih čita-
telja, a koji je i onako zazoran mo-
gnikom i vlastodržcem, težko da
ovrši svoju zadaću, pa bila ona još
plemenitija.

Mi se moramo težkim srcem i
ovom prigodom pritužiti na mnoge i
mnoge naše nemarna predbrojnice, koji
valjda misle, da zadovolje svojoj duž-
nosti tim, ako se udostope naš list či-
tati. Nemile su ovakove tužaljke nama,
a neće biti ugodne valjda niti spome-
nutim nemarnikom.

Da nam se olakša izdavanje lista
i da uznugnemo i mi zadovoljiti mnogo-
gobrojnim našim dužnostim, molićmo
stare dužnike, da izvole svoj dug što
prije sa našom upravom poravnati;
vjerne naše i redovito plaćajuće čita-
telje molimo, da izvole preplatu na
vrireme obnoviti, a sve one pako, ko-
jim je do napredka i do oslobođenja
hrvatske grane u Istri, molićmo, da nas
novom preplatom poduprijeti izvole.

"Naše Sloga" stoji na godinu za
imunjene 5 for. a za seljake 2 for.;
na pol godine polovicu gornjih cienica.
Za inozemstvo k tomu biljegovina.
Novce neka se šalje upravi lista nov-
đanom nakaznicom.

U Trstu, decembra 1896.

Uprava "Naše Sloga".

Izjava.

Obzirom na izjavu hrvatskih i slo-
venskih zastupnika na carevinskom
veću od dne 26. novembra 1896., da
je naime ne samo moguće, nego da-
pače i vele potrebno, da se u novom
državnom saboru osnove parlamentarna
skupina, koja bi solidarno zagovarala,
branića i promicala zajedničke poli-
tičke i narodno-gospodarske interese
našega naroda; obzirom na to, da se

po istoj izjavi prepusta vodstvom po-
litičkih stranaka u pojedinih naših po-
krajina oživotvorene davno. Željene
i tražene težnje svih neadvinskih rođo-
ljuba u hrvatskih i slovenskih po-
krajina;

Očituje političko društvo "Edi-
nost" kano politički vodici Hrvata i
Slovenaca u ovih naših pokrajinah:
1. Da pozdravlja najvećim od-
šavljenjem, prvi korak, što ga podu-
zeće slovenski i hrvatski zastupnici na
carevinskom veću k ustrojenju po-
sebne hrvatsko-slovenske parlame-
tarnje skupine;

2. da će raditi svim silama, oko
toga, da dodje na carevinskem veću
do jugoslavenskog kluba, ili bar do
hrvatsko-slovenske skupine;

3. da će kod budućih državnih
izbora zagovarati i podupirati u svo-
jem djelokrugu samo one kandidate,
koji se budu unaprijed obvezali pošte-
nom reći, da će sa svom odlučnostju
nastojati oko oživotvorenenja rečenog
kluba ili skupine, i da će sami unj
stupiti;

4. da se pozove sve slovensko i
hrvatske političke stranke, da uzrada
oko oživotvorenenja jugoslavenskoga
kluba, dotično hrvatsko-slovenske sku-
pine na državnom saboru.

U Trstu, dne 20. decembra 1896.

Predsjedništvo političkog društva "Edinost"

Tajnik: **M. Cotić.** Predsjednik: **M. Mandić.**

Marode, sretan Ti Božić!

Neizmerno dubokom čuvstvu ra-
dosti, što no se na svakom kršćanskom
licu za predstojeće slike božićne blag-
dane odsjeva, želimo dati i mi ovimi
ređci sručeno izraza.

Najjužišeniji blagdan u čitavom
katoličkom svetu jest bez dvojbe Bo-
žić, ili uspomena na porodjenje Sina
božjega. Miliđuni i miliđuni kršćana po
čitavom poznatom svetu proslaviti će
u petak divan blagdan, koji se može
punim pravom nazvati danom ljubavi,
danom nade i danom vjere.

Malo i veliko, mlađe i staro pro-
slaviti će po užvišenom kršćanskom na-
uci porod Onoga, koji je sišao na
zemlju, da žrtvuje sama sebe za griešni
junačtvom suzdržali su pravalu dlijivih
puno odanosti i ljubavi do Spasitelja,
koji uzima na se čovječju narav, da
uzmogne podnesti najveće muke i istu
smrt za smirenje pravedne srčeve božje

Uspred tamne noći, u najutrujne
doba godine, u siromašnoj i zapuštenoj
čitalici neznačao Bogatela, dolazi na
zemlju naš Spasitelj, kao najbjednija
sirotinja ovoga sveta. Kralj kraljeva
ne radja ee u kraljevskoj palaci uz
sav mogući slijaj, što ga takovom pri-
godom kraljevskim novorodjencom pri-
pravljaju, nego u skrovni jaslošnicu
razkoljene čitalice; u bledi i nevolji
započinje on svoj zemni život.

Spasitelj naš započeo je daleko budnim okom napose rad toga naroda za
već u povojih, u siromašnoj zibki za svoju slobodu i za svoju ciełokup-krajeva, pokrajina i ciele monarhije. S po-

jutu borbu, koja ga je pratila sve
do Njegove slavne smrti na drvu križa.
On nam je i tim hotio dati primjer,
da bez borbe neima života; i da onaj,
koji se ne zna boriti, bilo proti hrv-
atskoj, nepravdi, bilo proti našilju i ti-
ranstvu, ili proti svojim strastim i po-
hotom, taj mora propasti, taj neće
dostojno slaviti nikada užvišenih i
svetih božićnih blagdana.

Slavetić dakle rodjen dan Onoga,
koji je stvorio kršćanstvo i zanj svoju
dragocjenu krv prolje, ne gubimo ni-
kada vjerni Njega, ni pouzdanje sami
u sebe, pa nailazili u našem zemnom
životu na najveće potežkoće i na naj-
žeće protimbe.

Sveti vjera Isusova prodrla je i
u najodaljenije krajeve poznatog sveta;
ona je tako rekuć predobila sav svjet;
naroda za kršćanstvo i prosvjetu. Vje-
ona ga je preporodila i ona ga mora
rom, pouzdajem i ljubavlju oboružani,
spasiti. Bez te vjere ne može obstojati
ni pojedinačni ni narod; bez Krstove
vjere zavladala bi čitavim svjetom na Onom, kojem su angeli kod poroda
novog gustu tmina, bez nje prestao bi
zivot i nastala bi smrt.

Vjerujući u Isusa i njegovu svetu
nauku i pouzdanjem u se i u svoja
prava, izvojeno nam po Isusu na
Golgoti, ne može propasti ni pojedinač-
ni narod, ni duševno ni tjelesno.

Pa ako je vjera potrebita narod-
u velikim i slobodnim, ako moraju
da imaju takovi narodi pouzdanja sami
u sebe, u svoja prava i u svoju moć,
tim potrebitija mora da je narodom
malenim, narodom pociepanim, narod-
om potlačenim. Ali uz vjeroni
da imaju ovakvi narodi i pouzdanja
sami u sebe, u svoja prava, u svoje
zasluge, koje imaju bud za vjeru bud
za čovječanstvo.

I u naš hrvatski narod ne može se
nbrnjati među velike narode, jer je
umirao za vjeru i za čovječanstvo,
dok su se njegovi susedi možili i
razvijali. On je pocipan i potlačen,
jer boreć se za kršćanstvo i prosvjetu,
nije imao kada da okupi svoja razba-
cana ruda.

Stojeći vazda na braniku kršćan-
stva radili su Hrvati jedino za dru-
goga, a nikada za sebe. Oni su do-
duše zadobili častni naslov "predsjed-
nik kršćanstva" od glavarja katoličke crkve,
ali su za to žrtvovali svoju slobodu,
ali su za to žrtvovali svoju slobodu,
ali su za to žrtvovali svoju slobodu,

ustavnu borbu u banovini i Dalmaciji,
u Bosni-Hercegovini i u Istri, pak do-
čim mu do pobjede prieče mogućni
i silnici, nalazi odziva i utječe onđe,
kamo se utiču za pomoć i zaštitu naj-
umnijih državnici i najmoćniji vladari.
Sveta stolica kao jedina zaštitnica
ljudeških prava i širiteljica vjećne
pravde, ne zaboravlja na neizmjerne
zasluge, što ih imade hrvatski narod za
svetu vjeru i za kršćanstvo; ona prati
kratku vremena od par mjeseci.

Izazi svakog četvrtka na celom
srku.

Dopisi se nevraćaju ako se
ne ispisuju.

Nebilježeni listovi se neprimaju.
Preplaćati s poštarskom cijeni 5
for., za sejake 2 for. za godinu.
Razmjerno for. 25% i 1% za po-
dručje. Ivana carevina više poštarske

Na malo, jedan broj 5 nov.

Uredništvo i administracija nalazi
se u Via Farante br. 14.

nost. Ona znade, da je ljudska zloba
i nepravda otela tomu narodu sve, al-
da je on ipak kroz vječne uzdržao
svoju vjernu čistu i neokaljanu, i da
će pomoći te vjere doći do oživoto-
renja svojih težnja — svojih idealah.
Težimo se, dakle mišlje, da su
zasluge našega naroda priznate od
najviše i najmoćnijeg sudsca ovoga
sveta i da naz prate u težkoj ustav-
noj borbi sve simpatije toga suda.

Vjerujmo čvrsto u Onoga, koji je
na svetu najviše trijlo, u Onoga, koji je
najviše ljubio potlačene i progla-
njene, i koji obilato nagradjuje sve
one, koji su za njegovu svetu nauku
ista žrtvovali.

Vjerujmo i pouzdajmo se sami u
najodaljenije krajeve poznatog sveta,
sebe, u svoja prava i zasluge našega
naroda za kršćanstvo i prosvjetu. Vje-
ona je tako rekuć predobila sav svjet;
naroda za kršćanstvo i prosvjetu. Vje-
ona ga je preporodila i ona ga mora
rom, pouzdajem i ljubavlju oboružani,
spasiti. Bez te vjere ne može obstojati
ni pojedinačni ni narod; bez Krstove
vjere zavladala bi čitavim svjetom na Onom, kojem su angeli kod poroda
novog gustu tmina, bez nje prestao bi
zivot i nastala bi smrt.

Vjerujući u Isusa i njegovu svetu volje!

U to ime, narode mili, bio Ti

zastan i veseo Božić!

Buduće carevinsko veće i peta kurija.

Ako se može vjrovati glasovom, koji
nam dolaze iz austrijske priestolnice, imali
bi se obaviti izbori za novo carevinsko
veće u svih kraljevinama i pokrajinama za-
stupanim na tom veću, već mjeseca marča
god. 1897.

Sadašnjemu carevinskom veću iz-
teće naime šestogodišnji rok, te de se za-
stupnici sastati na državnom saboru jošte
jednom poslije božićnih blagdana, da raz-
prave državni proračun, i tada će biti ca-
revisko veće razpušteno.

Izbori za novo carevinsko veće biti
će ovaj put osobito važni i zanimivi, jer
će nizi razredi, radnici, mali obrtnici i
posjednici prvi put poslužiti se izbornim
pravom, koje im bijaše podijeljeno proš-
jem izbornoga zakona i na tako zvanu
petu kuriju.

Ako igdje u ovoj našoj polovici mo-
narbije, to će biti bez dvojbe u Istri že-
stoka izborna borba, kao nikad da su-
đa. Geslo naših narodnih protivnika poznato
nam je svima. Ono glasi: kušati sve, si-
ziti se svim dopuštenim i nedopuštenim
sredstvima, samo ako ista vode do pobjede.
Latinji Istri napeti će dakle sve sile, da
bilo kako do pobjede dođu. Oni to kano
sainti pridržati dosadašnja dva mesta u
državnom saboru, već namjeravaju oteti i
naša dva mesta, da papači i peto mjesto u
nove stvorenoj kuriji. To su priznati jasno
i bez oklopljanja na zadnjoj skupštini ta-
lijanskoga političkoga skupštini u Lošinju.
Da li će to sve po njihovu prouči, i hoće
li u svojih nepostenih nakanaš uspjeti,
dovisiti se ponajviše od toga, bude li se
višio strogo i nepristrano izborni zakon,
kako se bude ponajviše birati.

Mi se čvrsto nadamo, da se latinski
gospoda u svojem računu varaju, i da
de se i kod budućih izbora za Beč poka-
zati, kako su pravili račun bez krčmara.
Medjunarodni valja, da se stanem svim
svuda ozbiljno pripravljati za predstojeću
izbornoj borbi, od koje nni dieli možda
kratku vremena od par mjeseci.

Narod može svoja zastupnike na ca-
revisko vjeće, da famo brane, zagova-
ruju i premiču koristi i probitke pojedinih

razumno, da prvimi savjetnici prejasne krune stvaraju zastupnici na carevinskom vjeću zakone za monarhiju i za njezine pojedina diełova, kao što su kraljevine, vojvodstva, markgrefije itd. itd.

Bez ovakvih zakona nebi mogla u ustavnoj državi nijedna vlada raspisati poreze, pobirati vojnike, sklapati ugovore, graditi željeznicu, kovati novce, novac na posudu uzimati ili davati itd. itd.

Odatle je razvidno od kolike je važnosti državno zakonodavno tјelo, koje stvara zakone, koji vrijeđa za sve državljane, kad ih jednom prejasne vladar potvrdi. Na taj način bivaju svi narodi predni sudionici kod stvaranja zakona, kojima se država upravlja. Kakove si izaberu zastupnike naroda, takove će imati i zakone.

Svaki državljani, koji plaća porez u novcu ili u krvi, koji pomaže dakle za udržavanje obćine, pokrajine i monarhije, ima pravo sudjelovati kod uprave obćine, svoje pokrajine i čitave monarhije —ako nije od toga zakona izključen.

U svih zemljah zastupnici u carevinskom vjeću bira se koli zemaljske toli državne zastupnike izravno t. j. neprirodno, ili neizravno ili posredno. Poznato je našim čitateljem, da se n. pr. u gradovima bira zastupnike izravno, to jest, da svaki birač glasuje sam za doličnoga kandidata, dočim se bira na selu ili u izvanjskih občinah neizravno ili posredno t. j. birači biraju izbornike ili fiducijare, koji biraju kasnije zastupnike.

Zastupnika imademo tri vrsti: 1. občinskih, 2. zemaljskih i 3. državnih. Prvi traže čast ili mandat 3 godine, a drugim i trećim šest godina.

Što je to mandat? Datu komu svoj glas, izrucići mu punomoć u zemaljskim ili državnim poslib, prenesi na njega svoje državljansko pravo — znači izrucići mu mandat. Oni, koje narod tom častu podeli, jesu zastupnici ili poslanici naroda.

Zakon, uslijed kojega diši svjetla kralja svoje pravo i svoju moć u zakonodavstvu sa svim podložnjim narodima, zove se ustav ili konstitucija.

Austrijskim narodom bila je podijeljen ustav cesarskim diplomom od dne 20. septembra 1860., a taj ustav bježao je preširo 26. februara 1861. Po njemu izabiru svi narodi naše polovice monarhije svoje zastupnike na carevinsko vjeće, gdje u ime naroda stvaraju ili popravljaju zakone, te se briju za potrebe i koristi birača, naroda i monarhije.

Zastupnici svih naroda, koji žive u našoj polovici države — u Cislitavi (imenjuje se tako po rici Litav, koja dije čitavu monarhiju u dve pola, u Cislajtaniju t. j. u Austriju i u kraljevinu Ugarsku i Hrvatsku) sačinjavaju državni sabor, ili carevinsko vjeće, ili parlament.

Carevinsko vjeće podijeljeno je u dve kuće ili kamore t. j. na doljnju ili zastupničku i u gornju ili gospodsku. U prvu šalju narodni zastupnici, u drugu imenuju cesar i kralj članove, kojih imade 212, i koji su članovi iste do smrti.

Zastupnička kuća ili kamora kuća imala je do sada 353 člana ili zastupnika, koje su u nju poslali svi narodi ove polovice monarhije. U tu kuću šalje veleposjed ili teleporozvornici 85 zastupnika; svi gradovi šalju 117 zastupnika; trgovачke komore 21 zastupnika; izvanjske ili kmetske občine 130 zastupnika. Ukupno dake 353.

Svi ti zastupnici podijeljeni su po pojedinim kraljevinama ili pokrajinama kako sledi: Česka (kraljevina) šalje u Beč 92 zastupnika. Galicija (kraljevina) 63 zastupnika. Dalmacija (kraljevina) 9 zastupnika. Moravska (kraljevina) 36 zastupnika. Slezska (vojvodina) 10 zastupnika. Dolnja Austrija (nadvojvodina) 27 zastupnika. Gorja Austrija (nadvojvodina) 17 zastupnika. Štajerska (vojvodina) 23 zastupnika. Tirol (knežegrođa) 18 zastupnika. Kranjska (vojvodina) 10 zastupnika. Bukovina (vojvodina) 9 zastupnika. Krouška (vojvodina) 9 zastupnika. Solnogradska (vojvodina) 5 zastupnika. Vorarlberg 3 zastupnika. Austrijsko Primorje to jest Gorica-Gradika (knežegrođa) 4 zastupnika. Trst 4 zastupnika. Istra (markgrođa) 4 zastupnika. Svih skupa 353.

Istru zastupaju ovaj čas na carevinskom vjeću hrvatski zastupnici dr. Leginja i prof. Spinčić i talijanski zastupnici dr. Bartoli i dr. Rizzi.

Po narodnosti imade no carevinskom vjeću Njemaca 168, Čeha 67, Poljaka 68, Rusina 6, Rumunja 4, Srbin 1, Talijana 14 i Hrvato-Slovenaca 23.

Ovi zadnji, to jest zastupnici Hrvata i Slovaca imali bi po nastojanju g. dra. Leginje i po občenitoj želji svih poštih i dobromisledih rodoljuba, koli Hrvati.

vata toli Slovenaca stupiti u što užu svezu u hrvatsko-slovenski klub, jer im inače rad neće imati ni uspjeha li blagoslova.

Odnošaji u Primorju

Govor narodnoga zastupnika g. dra. Matka Leginje, izrečen u sjednici carevinskog vjeća dne 5. t. m. prigodom protačarske razprave.

(Konac.)

Gospodo moja! To je ipak nešto previše. Ne čemo ovde, da objedujemo pojedine ministre, ali mislim, da bi se sa svim sustavom proti nam moralio već jednostavno prekinuti. Moglo bi nam se dođuće reći, da se štota u djelokoru ministarstva trgovine dogadjala, navlastito lute gradije. Ali to su, ako tako smijem kazati, čisto špekulative investicije, pošto iza nekolicine godina sve opet nudiće, što se je bilo izdalo i to potem lučkih pristojba. To se neda oprovdri; trebamo samo da pogledamo u proračun, pa da prihode i izdatke obzirom na to prispoljibilno. Sto se tu i tamo u većoj mjeri tobože na naš račun, to jest za južne zemlje izda, to je za grad Trst.

Pošto smo već pri tom, uzeti da si slobodu, da o položaju Trsta i o pitanju druge željezničke pruge, koja svakako sve nas zanima, kasnije šlogom prosvorim. Ali neka mi se dozvoli najprije, da vas glede siromašne zemlje Istre, koju u prvom redu imademo čast da ovde zastupam, kratko sjetim, da mi primjerice na polju bogotvora i nastave već od g. 1873. navljujemo u ovaj visokoj kuci, da nam se podigne gimnazija s hrvatskim nastavnim jezikom.

Protekle su od tada 28 godine, pa ja želim, da nisu ni prijašnje vrede ni sadašnja — kako se vidi iz proračuna — tom pogledu pronašle za shodno, da bar samo odgovore. Naša zemlja broji 200.000 stanovnika hrvatsko-slovenskog plemena, čiji sinovi moraju ići na Risku i kamo državu u Hrvatskoj na gimnaziju, te same vrlo težko mogu doći na koju austrijsku sveučilištu, a na gimnaziju ne dobiti štipendije, jer uča tobože u inozemstvu. Kaže se, da ne imamo djece za gimnaziju. Mi imademo, hvala Bogu, doista (Veselost) a imali bi ih i za gimnazije.

U hrvatskoj gimnoziji na Ricci uči poštečno 120 mladića iz Istre i sa kvarnerskih otoka, u njemačkoj gimnaziji u Trstu i u njemačkoj gimnaziji u Puli imaju najmanje 60, a i na talijanskoj gimnaziji u Kopru ima ih podobar broj. Moralo bi već jednom da prestane upotrebljavanja ovakvih nespravnih izlika napravama nam. Vlada doduće nije toga rekla, ali joj se ovakve tako šta prišapne, pa kad i nebi imali dovoljan broj djece za gimnazije, nismo našom krvnjom postali siromašni, nego krvnjom vlađe, koja nas je u gospodarskom pogledu zapustila i njezina.

Naša zemlja, te učišće, ali i naša siromašnost, da nam i sa svojim finansijskim sredstvima pomogne, 28 godine pošteči se već pitanje podignuće jedne kukavne gimnazije na našem materinskom jeziku za našu čitavu zemlju, pa ni to ne možemo postići.

Kako je kod nas i u drugih područjih, vidi se na primjer iz toga, što se svečenici u nekoj predjeli u vremi žetve moraju s koli voziti okolo, da pokupe

ono nešto litaru zobi i ječmena od župljana kao prihod.

I to se broji u kongruu; to je ipak smješno. A u Trstu, gdje milijuni leže, plaće se kanonika iz crkvene leže. U granicama malene zemlje, kako je to Primorje, to su prilike, koje se ne daju smotriti, a pučanstvo to osjeće, pa onda kaže ne samo: Talijanom se sve dobro čini, a Slavenom sve zlo, nego pučanstvo ide i dalje i kaže: gdje su gospoda, dobro im je, gdje mi siromasi živimo, zlo je, mi ne dobijemo ništa. Ako se takve misli budu i dalje razprostire, neće biti najveća krivnja na nami.

Što te time gospodarskog položaja zemlje, navesti da samo jedno mjesto je razjasnjujući opazak k zakonu o ustrojenju gospodarskih družava, što ih vlada godine 1893. izdala, a došli su joj izvještaji o pojedinih zemljah od doličnih oblasti — ne od nas. Na strani 105. veli se o istarskih određenjih među ostalim i oovo (čita):

"Izvještaj pripoveda o mlatilih za žito, koja su u rukoh novčanog kapitala, a daju se malenim gospodarom uz visoku naplatu".

Uzeto sam si slobodan, da ovo pročitam, da se može još što dalje reći. Kako zna, i Slovenci imali bi po nastojanju g. dra.

Leginje i po občenitoj želji svih poštih i dobromisledih rodoljuba, koli Hrvati.

proti vido. A poznato je, kako peronopora šteti vinova lozu.

Proti peronopori nužno je škropljivanje s modrom galicom i vrlo koristno. Vrlo dobra štrcaljka stoji 30 fl. U pojedinim predjeljima Istre daju kapitaliste takova štrcaljku uz plaću od 50. flv. na dan. (Zastupnik dr. Kraus: To je lihvarstvo).

Ja sam u tom pogledu učinio višokoj vlađi konkretan predlog, ali se bojim,

da ovaj predlog još leži u Trstu, dok ne prodje vreme, da se stogod naredi i nužno nabavi.

Onda se dalje veli (čita):

Za malii i srednji posjed nije se skoro ništa pobrinulo. Najviša uređaba dolazi

dobro samo velikom posjedu. Tuže se

na pomažanje gospodarskih družava. A

i postojeća kotarska družava ne zastupaju

u cijelosti gospodarsko pučanstvo.

Druži izvještaj misli, da bi se kotarska družava imala ili od države (zemlje) podupirati ili sama razputiti. Djelokrug

u mjeru preuzak, te ovišće stručno

vjećaju, mjesto da pomažu. Sejmačko

se drži sasme pasivno napravom ovim družtvom.

I u predjeljima sa mnogostronom kulturom

(Kopar) položaj je seljaka uz svu njegovu

marijivost težak.

Ono malo štaciona i posuđilica nije dovoljno. Institutu di credito fondiario u Poreču, kao i štaciona (sa Monte Montem) u Gorici ne koriste malom i srednjem posjedniku, jer su zahtjevi osiguranja previšani, novac se preskupe stiće, to je vezano na strogo formalnosti, zaduživanje zemljišta, a učinak je da se učine raste, a libavstvo osobito tjeru seljaka gotovo u nemar. Odnos je (sočasna) kolona na djelisu povoljno. Sva poboljšanja u urednost koriste samo gospodari. K tomu dolaze još narodne oprije, te je složno postupanja vrlo težko u Istri.

Gospodo moja! Neću da vam s tim dalje dospijam. Sto se tiče zaduženja, nalazimo u skrilači 186. priloga, da se

je hypotekari dug u Primorju samo od godine 1868. do god. 1892. povećao skoro za 28 milijune. (Čuje i Čuje!) Gospodo moja! Kad pučanstva od kojih 500.000 stanovnika norasli su privatni dugovi za 28 milijuna, a sveukupni hypotekarni dug iznosi 58.734.109 for. To je svakako najviše, što se može, da pokaže siromaštvu

zaduživanja u urednost koriste samo gospodari. K tomu dolaze još narodne oprije, te je zdravstvo stanje jednog pučanstva. (Zast. Salvadori: U južnom Tirolu je još gore!) Jest, zao mi je to, ali ja tu ne mogu poći, i kod nas je zlo.

Na drugoj skrilači nači čete, da by hypotekarni zajmovi u Primorju među 8 i 15 postotka nisu nikakva riedrost. Za vodogradnje ne nalazimo u proračunu ni heleera. Za cestogradnje nalazimo obično, sto se za uzdržavanje cesta meće i još — ak se ne varau — nekoliko hiljada

zaduživanja, a zdravstvo stanje jednog pučanstva. (Zast. Salvadori: U južnom Tirolu je još gore!) Jest, zao mi je to, ali ja tu ne mogu poći, i kod nas je zlo.

Na drugoj skrilači nači čete, da by hypotekarni zajmovi u Primorju među 8 i 15 postotka nisu nikakva riedrost. Za vodogradnje ne nalazimo u proračunu ni heleera. Za cestogradnje nalazimo obično, sto se za uzdržavanje cesta meće i još — ak se ne varau — nekoliko hiljada

zaduživanja, a zdravstvo stanje jednog pučanstva. (Zast. Salvadori: U južnom Tirolu je još gore!) Jest, zao mi je to, ali ja tu ne mogu poći, i kod nas je zlo.

Oprovravaju se, gospodo moja, naši prigovori s tim, što se veli: e, ali Trst

nam potratili toliko milijuna. Mi ne imamo ništa proti tomu, kad boćete da vam se

vaši milijuni trate, ali mi takodje molimo za pomoć ondje, gdje je pomoć nužna i za koju se ne može biti. Ja ne razumijem takovog postupanja, koje trgovina i velika industrijalna naša na vrbunac, a pri

tom u najboljih bližini, u samom zaledju zanemaruje tako gospodarstvo. Mislim, da bi se sve to moralu u nekom saglasju činiti, a da se jedan ne štetni, moralno bi se drugom pomoći. (Vrlo dobro!)

Gospodo moja! Ni ne čemo nikad poricati potreban gradu Trstu. Mi Slavej nastavljamo, koji smo tamo, ili u blizini rođenjima, te u kojecom upućeni na grad Trst, čutiti ćemo to potrebiti; ali i mi bi nešto tražili od Trsta, i to, da i Trst s nama našu nevolju čuti, te da nikad ni do vika ne zaboravi, da je on samo točka velikog zaledja, puce, reku bi, mjerda da je vrlo ljepe puce, ako boćete tiser, ali na jednoj velikoj kabanici, koja pripada našem narodu i ovoj monarhiji.

S tog je moraju, gospodo moja, odnositi Trsta u buduće po našem nazoru s ovog stanovišta računati i ravnati. Sve, što je proti tomu, mora se odstraniti, i to bezoduzivo.

Na zapadnoj obali Istre i tamo u bližini dosle je već nešto predaleko, što našu narodnu sigurnost i obstanak naše monarhije štetiti.

Ja sam prije par godina u ovoj visokoj kući nizvodio da je Trst prilikom, kad se je radio o tom, da se izraži posjed takav:

"Izvještaj pripoveda o mlatilih za žito, koja su u rukoh novčanog kapitala, a daju se malenim gospodarom uz visoku naplatu".

Uzeto sam si slobodan, da ovo pročitam,

da se može još što dalje reći. Kako zna,

i Slovenci imali bi po nastojanju g. dra.

Leginje i po občenitoj želji svih poštih i dobromisledih rodoljuba, koli Hrvati.

drugu željezničku svezu traži, imade prav o, ali kad bi nam Trst od ogromnog blaga, što ga je nislagao, nešto doprineo, ne bi absolutno imao nepravo. (Veselost).

U Trstu bi se moralni, da s prijatelje s mislju, da ovaj grad, koji u sebi imade znatnu slovensku manjinu, autohtonu pričastvo, tamošnje Slovence naime, ne ima da nosi bezuvjetno talijanski znacaj na sebi. (Tako je!)

To je predavjet svakog napredka na Jadranском moru. Ali, da su se ipak od ovih naših nazora tamo nešto predaleko udaljili, dopustite, gospodo moja, da vam to samo jednino primjerom iz najnovijeg vremena dokazem.

U Trstu je već od više godina, naseđen knjižar njemačkog imena i njemačkog porteka. Taj čovjek se je ovih dana izričao pre občinstvom tržačkim. što je jedan njegov činovnik iz neznanja dao kolati njemačku publikaciju u Trstu.

U "Piccole" od 2. prosinca 1866. tiskano je crao na bijelom, pa da to dozvoli visokog predsjedničevu pročitati i prevesti.

Na prvi mah su to malenkosti, koje ništa ne vrede, ali je simptomatično (čita):

"Per giovare ad un' opera di beneficenza locale, mi sono fatto editore di una traduzione tedesca di un' opera italiana, che qui a Trieste nell' originala aveva incontrato il generale favore.

Deploro vivamente che alcuni esemplari di tale tradizione, per di più accompagnati da una circolare tedesca, per errore di un impiegato siano stati spediti in città, là dove non vi era ragione fosser diretti. Sperando che nel pubblico, nè il comitato stesso, che mi ha dimostrato l'involtorio errore, mi affrettate deli-

Dalje u prilogu

Gospodo moja! Uzmimo — mislim da je prispodoba na mjestu — da je visoka vlasta injaka, a narodi monarchije, da su joj djeca, što bi se onda kazalo o moci, koja svoju djecu glješto pusti bez kroha, a tadij djeći daje na kralj i sili ili što drago? (Glas: maslaca!) A činjenica je, da se talijanskim ribarom na primjer koji nas pogoduje, da im se daje sol uz veliko pogodniju cenu, nego li dalmatinskom Zagorcem ili stanovniku istarskoga Krasa za njegovo gospodarstvo, da može recimo svojim lozam i ovacem soliti.

Činjenica je, da talijanskim ribari ne plaju poreza, ali ako se naši ljudi i zaru už gospodarstvo bave još čim drugim, iskoraju platiti dohdadarin. (Cajte!) Činjenica je, da, kad koji Ćić ukrađe ovac, to čini, da se dva put ili tri put u godini bar do sata najde mesa, on s tim ne čini što dobra, on počini zločin, ali isto tako počini zločin i onaj, koji preko granice dođe k nama, naseli se kao trgovac, novac u malih obracu šalje preko granice, a jednog lopog dana prestane platiti.

Jednog, gospodo u Jn., odnude na dve tri godine, i odvedu ga u uznici u Rovinju, kojoj bi se iz zdravstvenih razloga moglo stoga privoriti, drugi so izgoverni i prodje sa zatorom od nekoliko dana, inače je slobodan državljani.

Kako vidite — i kada bili o prijašnjih vremenih htio govoriti, uvidjeli bi isto — mi placamo ujek gostbu, mi dolje, Hrvati i Slovenci placamo račun zato, što nas monarhija u zlo svlačenom svom interesu štrtuje drugom. Mi smo tu gostbu platili kod sklapanja novog carinskog i trgovackog ugovora sa Italijom, i to uslid takо zvane vinske klauzule. Bojim se, da čemo takvu gostbu i opat platiti u novoj konvenciji, koja, koliko ja znam, još nije ovoj kući predložena.

Citam u „Freudenthalu“ od 1. decembra 1896. u viesti iz Rima od 30. novembra t. g. medju inim (čita):

Razni ministri podstrelili su poslaniku koji komori više raznih zakonskih osnova, među tim jednu, koja se tiče odobrenja sporazuma podpisane u Beču 25. juniju 1896. između Austro-Ugarske i Italije, gleda bezplatne pomoći, koja se imale dati siromasnim bolestnikom, koji potiče iz Austrije i pokrajinal Mletaka i Mantove.

To se čini, daje vrlo kršćanski: daje države sklopile su konvenciju, po kojoj se austro-ugarski podanici u Italiji i talijanski državljani iz pokrajinal Mletaka i Mantove izmjenice bezplatno liječe. Naoko to i zvuči tako pobozno i ljepe, to je u istinu opet kropna ozleda probitka naše monarhije. Zašto? Jer iz naših pokrajina, iz Austrije ni živa duša ne ide u Italiju. (Tako je!), koja bi u slučaju bolesti stotrebala. Ako tko tame ide, to su gospoda, koja hode, da vide lijepe crkve, muzeje, slike iz stare dobe, onda trgovacki agenti, za koja već njihov gospodar plaća kad obole. Nu k nam dolazi siromanski ljudi Italije češće, imenice iz Mletaka (M i l - star trgovine barun Glanz k i ma glavom). Možda nemam pravo a čini se, da i prenvišen g. ministar trgovine muje, da inam krivo. (Ministar trgovine barun Glanz: To ja sam reka!) Ako imam krivo, molim vladu, da tim povodom učini ne samo svoju dužnost, nego da veliku želju našu izpuni, te učini one, što je italijanska vlasta učinila, da naime predloži vis, kudi konvenciju od 25. junija 1896. da se ustavnim putem razpravlja. Ouda čemo znati, što stoji u njoj i imati čemo prigod, da možda dodjelim na ono, o čem danas govorim.

Zaključujem s osvjeđenjem, da čemo i u ovom slučaju biti mi oni, koji podnose krvudu i da ta kršćanska ljubav s naše strane ipak ne smije tako daleko iti, da naša vlasta na štetu svojih državnih prijatelja valjda drugim državnim pripadnicima previše pogoduje. Zaključujem dalje s prinjetbom, da danas govorim svoje, a sigurno vlasti nije stato do mog glasa, jer je prilično slab, te ostaje samo glas, ali da će se ovaj glas prema tom razvratu, kakve će izjave i kojimjam smjsti providjene prama nam jednom dati vis, vlast, bilo to u narodno političkom ili u gospodarskom pogledu. (Povladjivanje).

Prešan predlog

o tisu u Puli, — zanimiv postupak i razprava.

Poštatom večernje sjednice carinskoga voda dne 15. decembra postavio je dr. Laginja prešan predlog glade tifa, horajućega u

Poli. Predlog podpisali su 41 zastupnik iz svih skoro stranaka, među njima i razni Pojaci. Predlogom pozvala se je c. k. vlast, da preduzme bezodvlačno sve potrebite korake, da se šireno one nekreće bolesti proprieći i uništiti. Taj predlog kao da je negodno iznesao zastupnika istarskog tako zvanog velikog posjeda dr. Bartoli-a. Njemu kao da ne bijače pravo, da se Hrvat brine za onaj tobož talijanski grad. Tečajem sjednice skovao je pomoću svojih prijatelja kratak upit na c. k. vlast, u kojem ju piše, koje dajte korake kani poduzeti, da se bolest dalje ne širi. Jedno i drugo, predlog dr. Laginje i upit dr. Bartoli-a, bio je pročitan na svrši sjednice, okolo 10. ure u večer.

Pošto bijače kasna urenja, a zastupnika u sjednici malo, udesio je predsjednik sporazumao da rrom Laginju stvar tako, da se predlog razvrati sljedećega dana. To se je i učinilo dne 16. decembra.

Dr. Laginja obrazložio je predlog posve stvarno i blago. Kao uzrok početka navede joj okolnost, da se je kopar junak začevi za vodovod, to tim prouzrokovalo okuženje zraka sa sduhom, što je tom prilikom izpod površine zemljišta grada Pule došlo nad površinu. Po službenih podatcima je već okolo 1000 obojelih, a da će ih biti i dvostruko toliko, pošto mnogi neće da službe javne bolesti svojih. Činovnici da imaju mnogo više posla i troškova. Niži slojevi ptičanstva da ne imaju niti najpotrebitijeg života. Vlast da je učinila koještvi, i stalno neće prestati raditi i dalje, a valja također da ponognje i činovnikom i siromašnjim pučanju. Zdravstvena policija da bi se imala gradu odzeti. Gradska občina, uređena kao svaka druga injeftna občina, da ne može, koliko treba. Osime toga po viestih novina, da se gradski načelnik dr. Rizzi ne duci dobro niti da ne može doći u vred, da je prvi savjetnik dr. Glezor odputovan u čišći i zrak u Trst, i da se občinska sjednica, u već dva puta sazvana, nije mogla obdržavati, jer nije došao dovoljan broj zastupnika.

Iza dr. Laginje progovorio je zastupnik c. k. vlade, odjeli predstojnik preuzvrseni dr. pl. Körber. Potvrdio je većinu onoga, što je dr. Laginja rekao. Uzvrdio je, da se jo voda odlično počekom bolesti po nekoj komisiji izpitala, al da se je obušalo, da u vodi veoma uzroka bolesti. Kasnije došao je jedan profesor sveučilišta gradačackog i zdravstveni savjetnik iz Trsta, i obnavli su, da je u vodi iskati razloga bolesti. Zaključio je, da je c. k. vlast poduzela sve i da neće uzuvojati učiniti i u buduću, i tako odgovorila onomu, što zahtijeva prešan predlog, drugimi rečima, da bi se predlog mogao možda i natrag povući.

Na to se oglasio rečeni zastupnik dr. Bartoli. Inao je pripravio nekoliko papića, al kao da ih je zatomi i izradio se u kratko. Govor oltelnog predstojnika da je učinio odgovor na njegovu jučeršnju interpretaciju. Taj govor da odgovara njegovim očekivanjima. Vlast da učinila sve moguće i učiniti će još. Zadaća c. k. vlaste je, da poštuje občinu u njezinim težnjama. Sva gospoda, koji su tamo došli na čelu oblasti, državnih i autonomnih, jamči mu, da poduzimaju sve, što je potrebito. Novinske vesti, koje je prvi govornik progovorio, da trebaju potvrditi. Stalna je svakako bolest dr. Rizzi-a, koji je odmah odputovan iz Trsta u Pulu, kad je doznao za hanjeno bolesti.

Dr. Laginja nije dr. Bartoli ka predlogateli niti spomenuo, spomenuo ga je samo kao onoga, koji je kod stvari prvi govorio. Govor zastupnika c. k. vlaste uzeo je kao odgovor na svoju interpretaciju od predsjednika dana i tim kao da je bio vaći, da je on stvar pre-taknuo.

Oblasti da su edgorile njegovom očekivanju, da su sve učinile i da još učine. Osobe, koje su na čelu oblasti autonomnim, dakle zemaljskoj i občinskoj, da mu se to jači. O zemaljskoj vlasti ne veli ništa. Što je stalo došli na čelu oblasti, državnih i autonomnih, jamči mu, da poduzimaju sve, što je potrebno. Novinske vesti, koje je prvi govornik progovorio, da trebaju potvrditi. Stalna je svakako bolest dr. Rizzi-a, koji je odmah odputovan iz Trsta u Pulu, kad je doznao za hanjeno bolesti.

Fr. Stari župan — kuziljeri — prezentanti, da su počeli opet njugari, ca bi to reć?

Jur. Slabo leto je pak njen kruli va trubuh.

Fr. Veri bi se mogli skribiti tamo kada pod Učku i ne kazat se pred pošteno ljuđe,

ac su pravo lepo formalni nas komuna.

Jur. Oni se svemu temu samo smiju.

Fr. Samo da nebi ki i plakali!

* * *

Fr. Dakle podstaviti karetu?

Jur. Ca!

Fr. Namazali.

Jur. A plovani?

Fr. Zid od kuće.

Jur. Ti imas Frano fin nos, ca bis rokal, od kuda su ti pituri šarenjački

Fr. Ma vero će bit tamо iz depaljekog jezera!

* * *

Fr. Ča biš rokal Jurino, za koliko je nekemu sada mošnja teža?

Jur. Za 30 slobenjaki.

Fr. Blaze njegovemu posinku!

Jur. Paraš, da će se poč stari valje obest?

Na grobu

Josipa Križmana

c. k. profesora i kanonika stolne crkve sv. Ivana u Trstu umrošeg dne 17. februara 1896.

Na tvome grobu stojić Joso mili
Za družtvu plać i tuga mi se nudi,
Jer tebi tako rano ides hudi
Ugrabi mome srca što sad cvili.

Ti drag si bio slovenačkoj Vili
Sa svoje blage, golubine čudi,
Prečesto pjesmom ugriže i gradi
I k nebesima bodar doh utkili.
A. K.

K z k a z

Prinosa na ravnateljstvo „Dražbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru tekom mjeseca studenog

Ena Grosman, blagajnica područnice ženske u Kastvu pripisuje iznos članarine za I. polugodište tek. godine. for. 33.80

R. K. Jeretov, povjerenik u Zadru dostavlja poštovnim čekom sa kupljenoj u Dalmaciji tekom mjeseca listopada * 38.50

Zastupnik Slavoj Jenko iz Podgrađa izvršuje kao dar na uspomenu žlosti smrti Ostromana * 10.—

Albin Klun, kapelan u Buzetu pripisuje u ime družbe „Jonah and the Whales“ * 5.—

Narodne Novine, Zagreb, pripisuje iznos svrštu, predan njom od velikog župana županju mođurško-rječko gosp. dr. Vladimira Nikolića mjesto vienca na odar pok. Slave Birač, rođene Mažuranić . * 10.—

povise iznos od gosp. Dragutina Opernemu mjestu vienca na odar pok. dra. Stj. Modrych . * 10.—

i komično od gosp. Kolomana Weissa iz Staline . * 2.—

Zenska područnica u Voloskom dostavlja iznos od g. Josipa Novaka iz Riečke-Mlačke za prisostvu mu govor Kuničićev . * 1.—

Fran Matetić, Kopar, jasla, da je učenjena u onu hranilicu i posjiljnicu sveta, darovana od gosp. M. Kosara . * 15.—

Bratinstvo — Volosko predaje iz skrabice za družbu sv. Cirila Metoda . * 1.80

Ante Volarčić, povjerenik na Rieci pripisuje dobivenih od Dožana Polića na ratnu Ivana Stalamerice u Mošćenicah * 1.60

Klub S. V. I. u Opatiji dostavlja iznos, sakupljen prigodom društvene večere . * 8.55

P. F. o T. pripisuje od I. F. iz K. Darovnih . * 5.—

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila

1. Metoda u Istri pripisao nam je g. Ande Medredić iz Rieke 1 for. — Gosp. K. Krile postao nam je i for. 78 n. sakupljen u Beču pri veselom hrvatskom družavcu. — Gosp. Ivo Ivančić Sisački sije 1 for. 50 n. — Gosp. Matija Glazarić VIII. gimnazijalac na Štiaku postao nam je je 4 for. 50 n. Živilj!

Srstan i čestit sv. božićne blagdan želimo svim našim čitateljima, gg. dopisnikom, predplatnikom, prijateljem i istomjensnikom!

Novi krčki biskup presvj. g. dr. Ante Matulić biti će posvećen dne 7. februara 1897. u Gorici, odakle će se podzeti na svoju biskupsku stolicu.

Imenovanje. Njeg. Veličanstvo cesar i kralj Fran Josip I. imenovan je vladigov savjetnik u upraviteljev ovdješnjeg redarstvenog ravnateljstva g. Kristofora Bussich-a ravnateljstva redarstva. Izbor nije mogao pasti na sposobniju osobu, koja bi bolje poznala ovdješnjeg okolnosti i koja bi bila toliko težkoj službi bolje dorasla.

Oprost od cestitljive. Po staroj navadi pozivljemo ovim našu čitatelju, osobito imenicu rodoljube, da se sjeće prigodoni svetili božićnih blagdanih i nastupom nove godine naše slobodne, koja počazi skole, ili koja bi skole rada polazila, al ih na žalost ne uči.

Naša dva dobrotvorna družstva, „Braćočinstvo hrvatskih ljudi“ i „Družba sv. Cirila i Metoda“ u Istri“ traju obilate

Franina i Jurina

Fr. Stari župan — kuziljeri — prezentanti, da su počeli opet njugari, ca bi to reć?

Jur. Slabo leto je pak njen kruli va trubuh.

Fr. Veri bi se mogli skribiti tamo kada pod Učku i ne kazat se pred pošteno ljuđe,

ac su pravo lepo formalni nas komuna.

Jur. Oni se svemu temu samo smiju.

Fr. Samo da nebi ki i plakali!

* * *

Fr. Dakle podstaviti karetu?

Jur. Ca!

Fr. Namazali.

Jur. A plovani?

Fr. Zid od kuće.

Jur. Ti imas Frano fin nos, ca bis rokal, od kuda su ti pituri šarenjački

Fr. Ma vero će bit tamо iz depaljekog jezera!

* * *

Fr. Ča biš rokal Jurino, za koliko je nekemu sada mošnja teža?

Jur. Za 30 slobenjaki.

Fr. Blaze njegovemu posinku!

Jur. Paraš, da će se poč stari valje obest?

podpora od rođeljubnog občinstva, a da slijepuje u svakom pitanju politička strast i umoguće vještiti i nadalje i koji predstavlja potrebu i koristi puka svoje plemenito djelovanje. Svaki intelligentiji čovjek ima jednu ili drugu mili osobu, kojoj bi se imao oglasiti bilo po zdravom bilo čestitkom za božićne blagdane ili za novu godinu. Plemeniti ne može se zaista svoj želji ili dužnosti oduzeti van tim, ako mjesto pozdrava ili čestitke, podar, onaj darak, što bi ga pismo, marke itd. stave jednomu od naših blagovornih društava. Tim će zadovoljiti svoju dužnost kamo prijatelj ili štovatelj učiniti če plemenito djelo, za koje će morati biti harma naša nječa se mladež, ili oni nevoljnici, kojim bi se pomoći naše velikodusne družbe otvorila školska vrata.

Deder dakti rođeljubi i prijatelji hrvatske sirotinja u Istri, sjetite se milostive iste kađe kudete ovih blagdana ili na novu godinu sastali u obiteljskom krugu ili u veselom družtvu. Tako se ti sirotinji pomoći do sretnijih budućih Božića.

Občinski izbori u Oprilju biti će god. 1900. ako bude to odvijalo uz nar. protivnika, ili ako nebude polit. oblast u Početku vladajuću gospodu u Oprilju pozvala na vršenje zakona.

Sam zemaljskih sabora sazvano na zasedanje. Cesarskim pismom sazvano je slično osam sabora u našoj poli monarhije na kratko zasedanje za dne 28. t. m. češki, dolno-austrijski, galicke, moravske, šlezki, štajerski, kranjski i goricki.

Ovo zasedanje trajati će vrlo kratko, jer se otvara carevinsko viće već 4. januara.

Bela vrana. U predzadnjem broju izvestili smo obširno kako je političko društvo "Edinost" odlasalo na sva občinska glavarstva. Istra radi školski takas tiskane molbenice, koja bi imala rečena glavarstva podpisati, te ministarstvo bogoslovija i nastave, dotočno ministarstvima naravnih posala odlasati. Molbenice bijahu troječne t. j. hrvatske, slovenske i talijanske, tako da je po dve molbenice primilo svako občinsko glavarstvo u svojem uređenom jeziku.

Talijanski listovi Istra i Trsta izvrgli su svakako plemenitu nakonu našega političko država rugu i smjeju. Tip i pravni prijatelji siromašnoga i zamarenogoga puka Istra nisu naši niti jedne rječi, kojom bi opravdali svoju protinu proti rečenim molbenicama. Ovi misle, da su zadovoljili svojoj dužnosti i potrebama blednoga pučanstva ake izvršnu ruglu one, koji s tim pučanstvom poštenu misle i zanj se vrće zauzimaju.

Od talijanskih občina poslala je predsjedništvo političkoga društva občina Umag spomenute molbenice natrag bez ikakve opazke. Sto se je dogodilo s tim molbenicama, koje su primile ostale talijanske občine Istra, nije nam poznato. Bit će po svijetli to, da imobe nisu naprileti poslale i da se tako podvrgnove na štetu puka terorizmu talijanskih novinara.

U tom obziru čini častnu iznimku občina Cres, koja se doduče nalazi u talijanskim rukub, ali koja je ovaj put strasti, fanatizmu predstavila korist i dobrobit svojega pučanstva. Uprava te občine prihvatala je naime objetučke molbenice političkoga društva "Edinost" iste od zastupnika dala prihvati, podpisati i napred poslati.

Uz to je načelnik občine g. dr. Coglievina upravo na predsjedništvo političkoga društva sliedeći laskavi dopis u talijanskom jeziku:

Br. 2690.

Slavljeno ravnateljstvu političkoga društva "Edinost" u Trstu.

Ugodno nas je iznenadilo kad primisimo molbe na dotična visoka c. k. ministarstva u talijanskom jeziku od slavnoga političkoga društva upravljene našem glavarstvu, da na iste pristane.

Punim srcem pridružujemo se pokusu, da se određi pokrajinski zakon, tičuci se školskih taksa; dapače, da podademo veću krijeput tim molbam, izazvati demokratizaciju občinskoga zastupstva u budućoj javnoj sjednici, koja je uređena za dne 19. t. m. O tom koraku obavijestiti ćemo visoko c. k. zemaljsko školsko viće.

Medutim zahvaljujemo se slavnomu ravnateljstvu za inicijativu prihvaćenom na korist trpećeg pučanstva, te želimo, da bi plemenito nastojanje imalo povoljnib uspjeha.

Iz Municipija

U Cresu, dne 12. decembra 1896.

Naćelnik

dr. Coglievina v. r.

Nama je osobito milo, što se je našao izmenju talijanskih občinskih načelnika jedan — pa bio on i sam — kojega neza-

Spasimo Lošinj. Svaki put, kad bi došli u Malo selo (Lošinj), te bi iz zaravnjaka pred stolom crkveni izpod sebe promatrati prije grad, zasebno bi nas oko arca na pomicao, kako bi se taj hrvatski grad u nedalekoj budućnosti, bude li stvari ovake tečke, koliko mogao za uvek poskliznuti iz hrvatskih ruku i odseći našu, kame već njezini njegovi vlastiti novi — "figli d'Italia" — skilje. Kad bi nam u nehotice došle ne mu niti reći velikog tijasnika: „Mrn kraljevica, mrn gradovi — a njih proštost tanu krije“, pak da se tu u hrvatskom Lošinju uobičini, namislim ovim upozoriti sve Hrvate na tu poglaviju i prikazati im našin, kako bi se to zaprečilo.

Nije baš toliko pogibelji, prigovorit će nam naroči. Upravo iz tog zaravnjaka pred crkvom ima se Hrvat tečiti nadom, da će Lošinj i u buduće ostati hrvatski grad, jer eno stoje na brančini same crkva jednom uvjeti, koliko Vi držite do temeljnih državnih zakona, na koje ste valjda takojte prigovoriti.

2. Da se izdanjenje ujemacko - hrvatskih tiskanica u posti štendionica nije našem narodu odpozemo, da posti tiskanice leže u skladisti u Trstu.

3. Vaši pošte meštari u Istri jesu skoro izključivo svi Talijani, koji sa obziru na velje puč obzivom na narodni, hrvatski jezik, upravni toliko, koliko i njihov najviši predstojnici u Trstu, t. j. Vaše gospodstvo, koje neće da dopisuje ni s nama u hrvatskom jeziku, kako bi to po zakonu moralio.

4. Ti pošte meštari neće diktirati ujemacko-hrvatski tiskanica ni tamu, gdje imaju akro izključivo sa našim narodom posla.

Milodari za štrotu Luciju Buzečan iz Gradina, stigli na tamosnog kapelana velečasnog gosp. Venceslava Folta: G. A. Ellner župnopravitelj Keršan 1 for. 50; neizmenovani dobrovrt Iz Lovrana 1 for.; gosp. Linic Josip, trgovac na Rieci 2 for. Bog naplatio stotruke plemenite duse i ugledi se drugi imunjuti u njihov primjer! Iz Voloskog pišu nam 20. t. m. Občinsko zastupstvo Volosko u svojoj sjednici od dne 16. t. m. imenovalo je potastom gradjanima Voloskoga prejamske grosovo Ivanu i Alfredu Harrab.

Rečena gospoda, poznati češki velikaši, iskreli su prijatelji hrvatskoga naroda. Graf Alfred imada u Opatiji svoju villa u u voloskoj luci parbodić-yachtu "Dražica", na kojoj su mornari, kapetan i masinista Volosčaci i Opatinci — u zadnje doba darovao je Voloskom veliku jednu baraku vrednu više stotina forinti, u kojoj sada obstoje rizbi trg.

Osim toga sjetili su se oba gospodina grofa već više puta i naših siromaha, te nam i na mnoge druge načine već izkazali svoju naklonost.

Rečena braća grofovi jesu i u Beču vrlo upilni, te će se oni zauzeti bez dvejbe za Volosko, kojeg su evo postali prvi potastom gradjan, a i za cieko ličilišto Opština, koje im je vrlo milo i koju već zada smatraju svojim rodnim mjestom. Mi pozdravljamo ročea imenovanja baš od sreća kličeć: u dobrar cas!

* * *

Kako svake godine, tako jo i ove došla u Volosko prezimunti Njezina carika i kraljevska Visotska vojvodinja toskanska Marija Antonija. Visotska gospodja staneće i ove godine u vili "Crnković". — Kako svagda, tako jo i ove godine obdarila visoka gospodja volosko siromaha lepotom svatom, a ovi su joj vrlo zahvalni. — Velika vojvodinja stupila je dne 19. t. m. u svoju 88. godinu života, a mi svi želimo, da ju Bog pozivi još dugo zdravu i čelu.

Mlade sv. misa. Ovili božićni blagdani prikazati će prva, nekravna žrtva Svevišnjemu gg. mladomjenici Fran Frankola u Keršanu i J. Aničić u Poljanah. Čestitamo srdčano gg. mladomjenikom uživajuću želju: bio njih budući rad crkvi na čast i redu na spas!

Za talijanski klub na carevinskom vietu. Beskučne novine od dne 18. tek. m. donesote izjavu talijanskih zastupnika Istra, Trsta i Trenta, koji se sastave na poziv trentinskoga zastupnika Campi na dogovor dne 17. t. m. Izjava ta glasi: "Današnji dogovor može se smatrati kano prvi izraz približenja svih talijanskih zastupnika iz raznih pokrajina, koji su odlicili jednoglasno, da će složno postupati kod obrane svojih narodostalih koristi".

+ Milos Zec. Dne 16. t. m. preminuo je u Zagrebu nakon dugih i težke bolesti Milos Zec, urednik vladinog lista "Narodne Novine" i zastupnik na hrvatskom saboru i na zajednickom ugarsko-hrvatskom saboru u Pešti. Počinio u našu! Uredništvo "Narodnih Novina" preuzeo je manjoljetni suradnik g. Janko Ibler.

Milan. Dne 22. sastao se novi odbor na prvoj sjednici, te se je ovako konstituirao: predsjednikom je bio izabran g. dr. Ivan Kiteljak, podpredsjednikom gosp. Gjuro Ružić. Obraćajući se tom izboru drugi put.

Za nešto užu odboru Ostremcu poslao je g. Ljubo Justić, katehet u Ogulinu for 4:15.

Za spomenik fra. A. Perakre a Pazinu darovali su nadalje gg.: Dr. Andrija Stanger, Volosko 2 for.; Joli Miran, Opatija 2 for.; N. N. Pazin 1 for.; Mandić Josip, Pazin 1 for.; dr. Ivan Čepelka, Pazin 10 for.; Stefanotti Fran, Paz 2 for.; Perpar Ivan, Pula 1 for. Srđan darovatelj uži sruđenja bival!

Iz Gorice piše nam prijatelj, obzirom na dopis od tamo urušen u 50. broju našeg lista, da bijaše spoznat krivim onaj visi postarski činovnik iz Trsta, koji je ovjerio na kolodvora u Gorici jednog nižeg činovnika i pričuvnog časnika, te da je rečeni visi činovnik morao pismeno umoliti za opštenje oviređenoga.

U Trstu znaju za to kod sl. ravnateljstva, ali u Beču nesmiju za to dozvati, jer u Bugoju tada odlikovanja i promaknutia.

Iz carevinskoga viceča. U današnjem broju naciće čitatelji konac govora zastupnika g. dr. Laginje, što ga je izrekao dne 5. toga mjeseca. Radi pomjicanja prostora nismo mogli već danas više probitati od govora objavice naših zastupnika. Govore čemo doneti u budućim brojevima. Osim naveđenog juči govora naših zastupnika spomenuti nam je i posljednji govor zastupnika Špinića, što ga je izrekao u carev. vienčanu 12. t. m. kod razprave proračuna ministarstva za bugoštovje i taj govor dobiti ćemo dan prije nam bude moguće.

Potpriđan zakon. Njeg. Veličanstvo potvrdilo je novi zakon o pripadnosti ili o domovinstvu, o čemu smo i mi u svoje vremene obično pisali.

Milodari za spomenike. Priplosali su nadalje za spomenike pokojnim učiteljem M. Buriću i A. Trostu sliedeći gospoda: Ljubrat Sloković, župnik for. 1.50, Ivan Perpar, c. k. finansijski perovodjic for. 3.50, Vinko Puharić, učitelj 1 for., N. Ryzalij, učitelj 1 for., Tereza Vončina i Martin Velikanja po 1 kr.

Celokupna u ora svrhu sakopljena svota iznala . for. 84.25 Troškovi: 2 spomenika u Trstu . 75.— Vožnja do bliznjih željezničkih postaja, prerožja do groblja, radnikom za užidanje obiju spomenika 12.11 Ukupno . for. 87.21

Odbiv troškove od sakopljene svote proizlazi magaj od 3.04 Namjerno djelo obavljamo često i dobrojno po učiteljstvo. Spomenici su već postavljani, a prigodu podignuća istih upotrebimo i sastavimo pravila za učiteljsku zadrugu "Prosvjetu".

Dve pune godine revnovamo se o toj dvojnjak svrhi, sokočev Širom Istru sudruge i prijatelje, pa evo, hvala Svevišnjemu, niti su postale živimi činjenicama. Da ti je vidjeti ladjanjska istarska grobišta i pomati društvene prilike, bolje neprilike učitelja Istre, jačino bi rekao, da ne imatimo prazne slame. Držimo se lozinice: "Prosvjetom k slobodi". — Udrugarstvom k moći, a moću k napredku.

Red je sada zahvaliti nam se plemenitim prinosnikom za spomenike, osobito gg. svetom čenikom, koji, ne poznavajući sebe, niti koristoljubiju, iobjahu nama u sremu na ruku. Izvaređena blagodarnost ide veleć. g. Josipu Vrbki, koji je potaknut plemenitošću svoga sreća, dohrlo na dan smrti M. Burića, obavio pogreb i sve potrebno opriličio, evo da pokop što ljepež izpadne; dohrlo pa i misao u blagoslovnicu spomenika pokojniku, odkoronjiv svaku nagradu za prve i ove trude. Hvala neutraljivim pjevačem, nadgrbovnim govornikom, pak i našim Preko Učkačom gg. Boži Dubreviću i Juliju Miranu. Sviša, svima želimo iz dra doša: Bog naplati u bilo nad nama.

ODBOR.

Iz Porečine piše nam 21. t. m. I u ove strane doletjela je tamo s preko Učke na bezglava maha, ona dostojna sestra puljskoga "Ostića" nestočno porečke obitelji, ali uzašudan njoj trud, jer smo svrili upoznati, da se tu rudi o nečistom i gnijezdnom poslu, katka bi se valjda zastratio i nesretni Juda Škarljot.

Žalostno je, da se nadje ljudi, tobož učenici, koji se duju ovako dušanom u kriju; njihovo grijensko poduzetje nemože uspeti, jer neima blagoslova, već ga prati prezir i preklestvo naroda.

Iz Kaštelira piše nam dne 15. decem. (Kome). Štak se ponosi se lijevim božnjem bronom uko g. ina.

Mi se tim ponositi nemogemo. Naša crkvica jo malo i romana, da joj u bliskoj para neima. Puk jo prešao i mješan i ina dobro volju, da se stogod učini — ali kad

čovjeku glava boli, nemičao mu je i ostalo tjele. Narod se je sakupio i podstakao molbom na c. kr. oblast, da dozvoli neko sa crkva gradi na trošak svih občinara. Međutim i bivaše odbranu u odbor, ali nehtjeće to časti primiti, dospaće sa svojim drugovi odlučiti, da se najprije grobne gradiogramom svetom od dobitnike torit, — što bi se do sada po peto finku učiniti, jer bi doista zemljiste sredom oblikati (kakvih 200 metara rida). Ljepo je imati sjajno groblje, ali mi toga nemožemo niti želimo učiniti — jer znamo, da to diže preuzeće nas, ići će skoro bori. Za grobije nije teliko velika sila. To su poglavari učinili samo da poku prke.

Zupni stan, sagradjen 1858. je danas golo rešeto, i u nedaleko neće biti za stanovanje. Prozori su svi gojili i razkriti, zatvaraju slabo ili nikako. Krov pada na više strana; — svećenik stane u šatoru i ne u kuci. Dostojanstvo svećeničko i župni ured zaključuju bolji stan nego ga uživa srećenak seljak. I malo vodnjak (gustura) nije za poslu. Ta naša vladajuća gospoda nedostaje na radu na korist, i svojim namaram puštaju, da propada što su nam pokojni župani velikom mukom učinili. To su muževi, koji se ne brinu za napredak i blagostanje svojih podložnika — to su osobe, koje su nam protivnici narodni — tim inženjeri moramo kod budućih izbora odlučno kazati: Doli s vama, mi Vas više nećemo! Nakon četiri godine i pol su naši pokonci i naše izborne listine izložene. Pomožite su valjda tome one glupe demonstracije kod zadnje berme u Vizinadi, jer bi inače naši jašlari bili još koju godinu napred vukli. Vižnici su veoma nedovoljni, što se govori, da je uprava u velikom nerudu. Pogreške se bacaju na pokojnoga blagajnika Fuchinetti-a. Svi ţele imati postanoga komesara.

Svaki ima prava listine pregljeti i poopraviti što je pogrešeno ili izpušteno. Neka nitko netali negubiti par dana za vršiti ovo svoje pravo. Nebudu li izbori izplati po želji naroda, biti će si sam krv. Toliko stavljam na srce svim poštencima rođoboru. Kastolice, koji su u raznih prigodah pokazali, da znači biti hlađi.

Kakve sve pogodnosti uživaju hrvatski daci u Istri. Pod ovim uslovom razpravlja mladi naš i dični susudjak gosp. F. J. u velećenjenoj „Hrvatskoj Domovini“ od dana 16. i 17. t. m. o žalostnih školskih odusjaja za Hrvate Istre, te preporuka na kouču hrvatskog občinstva, da obilato podupre naša plemenita školska društva „Bratovština hrvatskih ljudi u Istri“ i „Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru“.

Preporučamo našim čitateljima, da ponovo pročita spomenuta dva članka, a navlastito brati u kraljevini i Dalmaciji stavljamo na srce preporuku mladog našeg rođodjeva.

Odpor dјaka na gradskoj gimnaziji u Tratu. U VIII. razredu ovdje je talijansko gimnazije nastojeo medju daci odpor proti g. Luki, profesoru povijesti, jer nisu htjeli učiti austrijsku povijest. Odpori daci izostali su iz škole, a pozvani na red od ravnatelja, odgovarao mu osorno. Radi toga bješa dvojica židova-osmoučolaca izključena, a ostali zatvoreni i dobiti će slabu rad u ponašanju.

Eto, evako se odgajaju talijanski mladež u austrijskom patriotskom na talijanskim gimnazijama.

Iz Sv. Mateja pišu nam 19. prosinca 1896. Evo van i opet žalostna vijesti, da je četvrti i vrlo poznata obitelj ne samo po Halubiju, nego i u dalmajkoj okolini, Matija Lučić-Roskić, u kojoj potječe poznati Anton Lučić Petrov, občinski savjetnik, zadesila ovih dana velika nesreća smrću najstarije sinu Ivana. Bitu mu tek 44. godina. Potopnik ostavljaju iz sebe ozlašćenu suprugu sa petro nedoraslo djece, ed kojih je najstarijemu tek 13 godina, te ostareloj otoci. Poholjovo je nekoj mjesec, nu on sam, a niti njegovi nizu držali bolest smrtonosnom Pur časaku pred smrću šalio se i liepo razgovarao sa svojim stricem Androm. Ovaj, odalevio se od njegove sobe, jer je želio ustati, u tom ga trenutku zateče nezadana smrć. Nemila smrt strguo ga za vrat i miloj supruzi u drobnj dječici, starcu, otoci, brati, sestraru i cijelom radu otvorili upravo more suza. Da je bio luhljena i stovan, svjedoci nam ponobljaju lepi spravod. Vrlo se rado bavio knjigama i bio 16 godina predbrojnikom dječete „Naša Sloga“. O naših se pričkah i nepričkah vrlo rado pogovarao. Kao radnik u tvornici petroleja na Rieti često putao je na obranu naših prava, porečkav se sa našimi narodnim protivnicima, ponajviše sa istarskim ţarenjacima i krunjeljima. Bog to pomiloval mili i dobiti Ivan!

* * *

Da čistu obrazu malo vode treba, znade i drobne dijete u ovih stranah, a kamo li nebi znali pametni, umni i razboriti Halubljani. Uzdaju se a toga a razboritost puka i u pomoć božju, usamo se, da će nam vode preostati, te moći često ju izpoduditi onim,

koji su si već do sada obrazu slike očinili i čine ju. Nu, veli se: „Voda vrsta opero, da poguna jezik“.

Glavna skupština „Slovenskega pavaškega državstva“ u Trstu obdržavala je se u nedjelju u ureni sat. Učestnici su se sada bila me je: — Danta Allighieri, no strogo idiomu, a brižna Borduleza, ka ga nai razumela ni trošice, pitala je ţijoru, da ţijor je ţijor ka da se je „Blčini“ navadila tako lepe stvari.

I tako talijanska će deca imeti križbaum. Zato se je nabralo nekoliko krajcari — ma jako malo. Prava mizerija. Svi se čudo najviše barona Fugeti, da je najmanje dal za križbaum. Kad su mu to neki prijatelji rekli, on njim je zakantala onu:

„Senza un sol morettina.
Tu mi lassi, senza tu sol,
Senza un soldo.“

Kosicevica.

Revinjsko se slo 15. t. m. Kad neće drugi, g. uređnicu moretu sa moje težke ruke latiti lahkaper, da vam javim atogod s ovih stran i da vam se potužim na naše jave i na volje.

Prije godinu dana pronađeno je nam se ovdje tri svećenika, što nemože biti na duševnu korist ovoga puka. Ostavio nas je bivši župnik g. Valentinić, koji se je preselio juče u vječnost; za njim je došao iz Pele neki Jerco, a sada imamo gosp. Ivana Čeča, rodom iz Novovasi kraj Bartonište. Starionac je naš, ali na žalost naša niti mali niti čuti po našu. To nam poznaju njegovo dječevanje u crkvi, gdje malo po malo učavaju latinski jezik, gdje bijate do sada hrvatski. Tako smo primjerice prije čini epidemije u evandjelje kod crne misi ili posrebra u hrvatsku leb' u talijansku školu? A koliko je brižna „Junta“ storile dobra za Opatije kada njima „per fino“ poslala onoga svojega međira s Parenčem? Pak sve za naši Ljuti Žardari neće leb kako će — a brižnega Zeratina neta nanka da abdaju. A uprav mislim, da u v Opatije ni „conta“ ni „barona“, ki bi bili onakvi gospodin, kako je ţisor Zeratin. On se ne neboj muči i muči kako bi najviše deca sa svojih škola potegnul — pak sve zaluđu! Sreća i Bog, da ima kegatka, ki ga testi, zad drugaće bi brižan od jada i to ţiskog mogao nabrat bol. I s pravom, kade bi ved bil, da ni milostive štore, one drage i srdacne Talijanke, od najčisteši palinske krv. A slobra ona zna lepo „consolati“. „Consolata“ je drugih, a zač nabi i njega. Kada ga je videla i čula, valje njoj se je smilj. Lep čovek — a mora, da je lep, kada ona govori, za se va to dobro razume. One brki, neka se jedan Hrvat najde kime onakove brki. Pak nanke baron Fugera, ni dulitor, a za A-bučinu se nanke ne govori — če da ono je još malo bez bradi i bez nečesa drugoga. Ma Zeratin! Vavok va rukavica i va postolek od laka, ma proprio — una persona dudaka.

Nas to silno boli, gosp. uređniče, jer vidimo, da će nam se malo po malo posvetrati milu nam i svetu starinu u našoj crkvi. Ako pitamo, da se stogod dade u crkvi obzirno na jezik, kažu nam, da se ne smije ništa mlenjati, a kad nam je stogod oduzeti, tada nešma proti tomu sa nadležne strane nikakvoga prigovora.

Ovoliko do znanja presvetlom g. biskupu Flappu, kolis bi morao strogo nad tim budit, da nam se iz naših crkava ne goniti ono, što nam dadevo sv. otiči i čega se mi dobivojno nikada odredi nećemo. „Bilab“ hrvatsko društvo za izdržavanje domaćeg povijesti držati će dne 28. prosinca u 10 sati prije podne sveju redovitu godišnju sjednicu u Spilju u občinskoj vjećnici sa slijedećim dnevnim redom: 1. Izvješće upraviteljstva o dosadanju društvenom radu; 2. izvješće strukovnoga odbora o znanstvenom društvenom radu; 3. izvješće blagajnika o ekonomičnom stanju društva; 4. izbor odstupajućih upravitelja; 5. slinčaj predlož. O tom se obavještju p. n. gospoda članova društva pozivom, da izvole mnogo brojni pristupiti na skupštinu.

Vinska štjetna na otoku Hvaru u Dalmaciji izplašila je ove godine, hvala Bogu, dobro; lora urodila je bila prilično, to se je očuvala zdrava od peronospore i od ostalih elementarnih nepogoda. Jematra se obavila lepim vremenom. Vino, hvala Bogu, leipo i zdravo, tako da ga se naš težak ne plasi držati i na daju. Trgovci nekoji dolaze, ali u malenom broju, s toga trebalo bude, da se žure naši trgovci, a i vanjski, to da kupuju kod nas vino. Ciene su kod nas za crno vino 10 do 12-15, a opol 12 do 18 spona po hektolitru. Molimo naše štorane trgovce, da ne kasne kupovati vino, jer ima toga vina kod nas još dosta, ali kupaca malo! A. D.

Stara glagolska knjiga i hrvatski naslov*.

Napisao Ante Split.

Listajući Bibliografiju I. Kukuljevića I. die, zaprem okom o jednu glagolsku knjigu pod brojem 61. te se sjetim, da sam tu knjigu, koja je inače vrlo riedka, vidio i čitao još kao dječje kod vrloga starine glagolja Petra Škarice, Poljčanina. Pošto sam znao, da je i u toj staroj knjizi izričkom iztaknuto hrvatsko ime, zamolim pomenuto gospodinu, neka mi je pošalje, da ju u kratko opisem u kojem našem časopisu, ne toliko zbog njezine riedkosti, koliko zbog hrvatskoga bilježa, što ga na sebi nosi.

Kukuljević ju navodi pod ovim skraćenim naslovom: „Juranić Antun“. Molitvi

prežde i poslije Messe. Vo Venneti kojig pečatem Dimitrija Theodosija 1766. 12. Spominju ju i Ljubić a svom „Ogledalu“ I. str. 44. točnije ipak od Kukuljevića, koji je u godinu pogrešno napisao. Međutim eva pravoga i podupanog naslova ove knjige: „Molitvi prežde i poslije Messe, glagoljicu iz Misala rimskoga inčileže mest“ izvedene nisu že iz latinskoga na slavenski jazik, privredene po M. P. O. F. Antoniju Juraniću čina S. Franciska Provincijalja. Vo Veneti knjigopetcijem“ Dimitrija Teodosija. Léto 1765. Izvođnjem stajršin. Uva je dakle knjigu preveo iz latinskoga O. Anton Juranić, Kroatian, malobratičin reda sv. Franje i redodržavnik dalmatinske države: taj je čast do godine 1789. do pet puta obnasać. Kako je poznato, istarsko-dalmatinski malobratičani jedini su redovnici, koji od vajkada uživaju posebnu povlastice od sv. Stolice, da u sljubu Božjo mogu upotrebljavati glagolicu; i a sada se njom služe, pa i u samom Zadru, uzprkos svim spletkama, napose onima pok. nadbiskupa Manspasa, koji je nastojao, da ju u svojoj nadbiskupiji sa svim iskorjeni. — Juranić je bio odličan član svojega reda i plodan pisac, jer osim spomenute knjige izdao je još po Patrijarčevu Misalu: Messe za umrve. Rim 1767.; zatim: Nank kroatjanski po naradi biskupa Antuna Belgrave. Rim 1782.; Regule III. reda sv. Franciske za provinciju od Dalmacije. Rim 1788. itd.

Da je Juranić bio zbijla uvažena osoba na književnom polju, svjedoči nam među ostalim molla nekoga bazimogena mletačkog tiskara, u kojog moli od nadzireteča padovanskoga svećenštva, da mu daju pregleđniku O. A. Juraniću za novu povlaštenu tiskaru u jeziku ilirsко jerominskom, koju on podiže u Mlećima, počinjuci pečatjanjem Brevijara ilirsko-jerominskoga. Šta je od te tiskara bilo, nije poznato. Moba se nalazi u mletačkom Arhivu (Ljubić, Ogledalo I. str. 44. Not.) Juranić je umro god. 1809.

Njegove „Molitve“ štampane su kod poznatoga knjigotiskara u Mlećima, Dimitrija Teodosija. Pavla Solaric g. 1810. Izdao je svj. Pominak književski, komu je dodao katalog knjiga štampanih slaveniskim pismenima, kod istoga Teodosija, te ih od godine 1740.—1810. nabraja na broju 71 knjiga. U predgovoru toj knjizi, po Ljubićevu svjedočanstvu, Solaric napada oštro, dačice i subično na rimsku stolicu, na Dalmatinu, navlastito Dubrovčane, što se nisu služili i što se ne služe srpskim pismom. Vrlo karakteristično. (Ljubić, Ogledalo I. 44. not. 2.)

U ostalom kod D. Teodosija štampano je više hrvatskih glagolskih knjiga, kao evo i „Molitve“ našega Juranića. Ova je izdata u formatu male 12. ne, a obuhvaća u svem 118 str. Razdjeljena je u dva diela, prvi od 1—58 str. a drugi od 59—118. Nego vrlo je zanimivo u toj knjizi, što je prvi dio napisan glagolskim slovima, starobuvanskim jezikom iskrivenim ruštinom, dok je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše su prievodi iz Misala, što i sam spominje, zatim iz Brevijara, te iz nekojih svetih Otaca. Da drugi dio odmah u predgovoru, da ga je drugi dio napisan takodjer glagolskim pismenima, ali čistim hrvatskim jezikom italanskog izgovora. Za to je u drugom dielu naposte istaknuto ime hrvatsko, dok mu naslov ovake glasi: „Pribogoljubna molitva priblaženog Divici Mariji, koju neka svaki očiti lakše i razumide bolje, z istim slovima, na opštini jaziku — aratski — prinešene vidit će“. Ima dodate i ovde rusizama, ne samo u onim molitvama, koje su iz obrednih knjiga prinesene, ali ih je mogao manjim mjeri nego u prvom dielu. Juranić nam u spomenutom prvom dielu ni u naslovu ni u predgovoru pravo ne spominje izvornik, odkuda je sve te molitve preveo, ali u samoj knjizi kod pojedinih molitava naznačen je i izvornik. Ponajviše

se je podalo sa tekstom njemačko-talijanskim ili međunarodnim pri otvoru dobro raznojimo. Pošto sam tako stvari pot da zabilježavam gore navedene tiskovine hrvatske ili slovenske, čijevnik je morao odmah tražiti druge ključeve i druge skrabe, da pronađe te okužene karte. Budući bi se u toliko godina bilo izcrplio i strpljenje Jobova, pitam javnim putem: Je li to aloci ili heteronime, da ja nikad ne mogu biti točno poslužen? *)

Opatija, 26. decembra 1896.

Ivan Fiamin.

*) Vjerujte nam, da je svemu zlu radi zapostavljanja i preziranja našega jezika na svim poštama istre tražiti izvor kod ravnateljstva. Op. ured.

Priporočeno.*

Iz Kastva u Pazin!

Kako iz pomognog izvora dozajnimo, govorilo se u jednoj gostionici u Pazinu, u većem društву svakako i svašta.

Među ostalim neki gospodin, zvanjem učitelj, izjavio se je: da se podpisani nekako obrataju i ne drže sa hrvatskim strankom, da pada, da su u društvu sa dr. Krsicem u izdavanju "Prave Naše Sloge".

Potpisani umoljavaju onog gospodina, da dokaže, što je izrekao i ako ne može dokazati — kako sjegnac i nemamo — neka radje drži jezik za Zubima i neka no kleveću podpisane, koji drže, prema "forešti" — kako ih narodni protivnici nazvali — da više čute i rade za hrvatski narod u Istri, nego mnogi rođenici istarski Hrvat.

Pošto se je pak cijela stvar dogodila u javnosti, umoljavaju se onog gospodina, neka rečeno uviđe u povoru javno u budućem broju "Naše Sloga" opozove, inače smatrati će se ga kao lazca i klevećnika.

Dr. Josip Šebasta, Ivan Vrabeć, kapelan, Vjenceslav Sileny, Vjenceslav Klopanda.

*) Za članke pod ovim naslovom ne odgovara uredništvo, koje žali duboko ovakve nedostojne uvrede. Op. ured.

Javna zahvala

Gosp. Josip Mandić, občinski blagajnik u Pazinu, darovan je podružnicu sv. Cirila i Metoda na Boljanskom polju krasnom sliku "Bosanski bjogunac". Na lopom daru velećenjem g. darovatelju najsrdačnija hvala.

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda na Boljanskom polju, 20. prosinca 1896.

Stefanutti, predsjednik.

Listnica urednička.

Prijatelju 8. Težko ćete naći činovnika sv. Cirila i Metoda na Boljanskom polju krasnu sliku "Bosanski bjogunac". Na lopom daru velećenjem g. darovatelju najsrdačnija hvala.

FILIALKA
C. K. PRV. AVSTR. KREDITNOGA ZAVODA
za trgovinu in obrt v Trstu.
Novci za vplačila.

V vredno, papirji na 4-dnevni odkaz 2%, 8-2%, 3%, 2%, 6%, 2%. Za pisma, katero ne morajo isplačati v sedanjih bankovčnih avstr. velji, stopljivo novo obrestno teko v kredit s dan. 5. februara, 9. februara in odnosno 2. marta t. i. po dobitnih objavah.

OKROŽNI oddel.
V vredno, papirji 2% na vlastno sveto.
V napisanih brez obrošt.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pesto, Brno, Lvov, Tropavo, Rek, Kotor za Zagreb, Arad, Bielitz, Galizou, Grader, Sibini, Innsbruck, Celovec, Ljubljana, Lino, Olomouc, Reichenberg, Szax in Bolnogr, v pr. s troškovom.

Kupnja in prodaja vrednostil, diviz, kakor tudi vnoverenje kupovce, proti odbitki 1%, provizije, skiso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

P r e d u j m i .
za jamčene listine pogaji po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu Parizu, Büro linu ali v drugih mestih — provizija po jake umeštih pogojih. Kredita pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano. Sprovođaju se v pohrano vrednostni papirji, zlato, srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Nekoliko blagajna isplačuju nakaznice narodne banke, italijanske in konsulatne franki, ali pa po dnevnem kursu.

Trist, 2. februara 1896.

Zidni koledar za god. 1897.

Ustara Dolac, Trg velike vojske v Trstu br. 2 pripravila je za god. 1897. zidni koledar, te ga prodaje po 20. net. komad, poštomi 25 novč. komad.

Važno za usnare!

Posuđilnica u Konjicah, kupila je iz ostavštine poznatoga tvorničara Ivana Stanzera tvornicu za usnje (kožu) te kuću sa gospodarskim zgradama.

Tvornica za usnje pripravljena je za 20 do 30 radnika, te se ovim nudila u najam ili na prodaju.

Vise o tomu podaje

Dr. Ivan Rudolf
odvjetnik
u Konjicah, na Stajerskom.

Železnato vino

prestvuđenog, zanesljivega učinka, ima u sebi lekovo prebijljivo železnoti preparat, koji uljuje pri slabotili, na rompanjanju krv in na sircu trepali osobah, priprećljiv posebno indi za slabotu, blede otroke.

Doseg gramov teča preparata ima u sebi 25 miligramova železnoti klorida in 10 miligramova klorida in aluminijevog drveća.

Lekarnar Piccoli v Ljubljani jamči za omičeno, zmeraj jednako sestavo, potrejeno po kemični instrukciji dr. Hagera v Frankobrodu na Odru in prof. Batt. Knapschaka, zaprijetljivog sodnjačkega komika v Ljubljani.

Staklenica smajota pol. litra valja 1 cld., 4 politinice steklenice 3 cld. 60 kr., franko s poštino vred 4 cld.

Pserhoferova

Ijekarna „K zlatnoj držapnoj jabuki“

Bec I. Singerstrasse broj 15 — Bec L

J. Pserhoferove krugljice za čišćenje

jesu davno prokušana, lakše čisteće i od više lijekova obimljivo preparirana domaćim sredstvom.

Ova krugljice su iste, poznate običajne već više desetljeća pod imenom "J. Pserhoferova krv čisteće krugljice", te se izdajuju, prave jedino u lijekaru "Kod zlatne državne jabuke" Beč I., Singerstrasse hr. 15.

Cijena krugljicama: 1 skutelja za 15 krugljica 21 novč., jedan omot za 6 skutelja 1 for. 6 novč.

Ako se iznos unapred platiti, stane sa poštinskim zajedničkim: 1 omot 1 for. 25 novč.; 2 omota 2 for. 30 novč.; 3 omota 3 for. 35 novč.; 4 omota 4 for. 40 novč.; 5 omota 5 for. 45 novč.; 10 omota 9 for. 90 novč. (Manje od jednog omota se ne raspisuje).

Molimo da ce izdržiti vantastu: "J. Pserhoferova krv čisteće krugljice" i putni valja.

da poklonite svake skutelje za porto, poštinske 40 novč. (pretočne 35 novč.)

Ustara Dolac, Trg velike vojske v Trstu, 1. februar 1897.

Marija Štrbačić, 1. februar 1897.

Ijekarna pomasti "J. Pserhoferova" poprepleđuju razne vremenske i stanje vremena, i skutelja 2 for.

Štrbačić kota preparati, stava za želudak i živce, 1 litera 10 novč. 100 novč. proti postište; 1 litera 15 novč. proti želudaku i živcu, 1 litera 1 for. 10 novč. 100 novč. proti želudaku i živcu.

Štrbačić želudčna tintura (rake životinjske kravice) rado raspoljjuje sredstvo

Osim inovnenih pripravaka, naši se djelomično u poštanskih skladistima načinjavaju te tvornice po velikoj ceni.

Razpoljjuje se pošt. Izvršuju se točno svih u skladistu načinjavajući se također uz poštansku ponudu.

Kod odjeljivanja novca po poštanskoj napomenici stane porto manje nego uz ponudu.

Velika lutrija u Inomostu po 50 novčića.

Vučenje neoporecivo

20. februara 1897.

Glavni zgoditak

75.000 krunah. u gotovom za 20% odbitka.

Srećke po 50 novč. preporuča: Giuseppe Belaffio, Alessandro Levi, Mandel & Co, Girolamo Morpurgo, Igo Neuman, Marco Nigris, Karlo Schifmann.

U ljekarni E. Tomaja naslijednik

A. WINGER

u Zagrebu, Ilica broj 12.

dovijaju se osim svih ostalih lekova nekoji obično prokušani i vrlo koristni osobite preporuke vredni lekovi: Mazilo proti kostobolji ili protinu, Antiseptična voda za usta i zube

kalenje i trganje u kostih, ukočenosti ili grivrom u klini, bol u kukovil i krišicah, kostenom pogancu, probadanju, trakovatnim narashem. — Cijena 80 novč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se leči kašalj, prelada ili katar u prsh, plužni, težko disanje, promoklost u grlu, slipljivost. — Cijena 80 novč.

Pojačeni željezoviti sirup (Fichtenauer Essenz) za kašalj ili breh i za prsa, djejstvuje proti slabosti, bijedoci, akrofleksnosti, poduhlosti, ejacijoski, kriljavosti, ženskim bolestima, slabokrvnosti, nemoci. — Cijena štafeti 1 for.

Pojačene švedske kapljice ili švedska živočinska tintura (Lebensessenz). Ovim se dobivaju sredstva očišćenja krv i zlatenica, glasoviti želudac i ublažava glavna bol, olakšava tešnjaju ili mučnina, tješnja napuhlost i vjetre, odklanja se bol u miliči, želudajućim grećem, žuticama, groznica ili simnica, zavijanjem ili grložnjem u trubici. Tko ovim se zdravlje, tjelesnu snagu i zaprećiti rame bolesti. — Cijena štafeti s napukom 50 novč.

Prah za blago ili za marvu, koji se ravnokomponi preporuča za konjski keh ili kašalj, za volove, krave i avine, za laganje očišćenje, za objavljivanje želudaca i probave, kada blago neće rado želati, pa se napuhlo. Krave davaju od njega više i bolje mleka, konji postaju čilići i jači. — Cijena jednom omota 45 novč.

Svajcarske pilulice, djejstvujajuće sredstvo za želudak i crijeva, za olvaranje proti zapaljenju, navali krv u glavu i prsa, trnovosti ili tečini. — Cijena skutelja 70 novč.

Mazilo za blago, obito za košicu i volove proti košicama i stjenama, proti košicama, napuhlosti, želudajućim grećem, žuticama, groznica ili simnica, zavijanjem ili grložnjem u trubici. — Jedna skutelja 80 novč.

Tekućina proti izpadanju vlasi učvršćuje i odstranjuje pruhu i pospešjuje rast kose. — 1 flasa 50 novč.

Mast proti lišaju, kramatu, peruci i osipinam. — Jedna skutelja 50 novč.

Fine parfume, mirisne vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da siđe kose počne, fine sapune, praske za čišćenje zubi, tisetine za zube, od kojih zubi poboljšaju.

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povoje za rane, pojase, kiruržke sprave. Ruskog čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francuzkoga Cognaca.

ZALIHA MINERALNIH VODA.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitete. Tko naruči za pet forinta vrednosti, plaćam sam poštarinu.